

Kollatähni ehk maakuli ümarauk

Patsiendi info

Selle infolehe eesmärk on tutvustada kollatähni ehk maakuli ümaraugu tekkimise põhjuseid, tunnuseid ja ravi võimalusi.

Võrkkest on nägemisanalüsaatori osa, mis paikneb silmamuna tagaseina sisepinnal (silmapõhjas) ja millele langenud valguskiirtest saab alguse nägemisprotsess. Kollatähn ehk maakul on võrkkesta keskosa, mis on spetsialiseerunud teravaks nägemiseks: lugemiseks ja muuks täppistegevuseks.

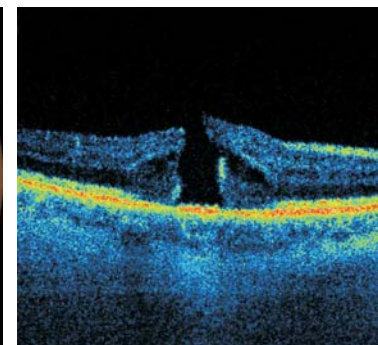
Ümarauk on kollatähni ealine muutus, harvadel juhtudel tekib see tugevast löögist vastu silma. Muutus kollatähnis võib areneda ühe nädala kuni mitme kuu jooksul. Põhjuseks on silmamuna täitva klaaskeha ja võrkkesta seesmise kihi omavaheline tõmme, vahel on põhjuseks pikaajaline maakuli turse.

Kollatähni ümaraugu tunnused

Haiguse algstaadiumis on haige silma ees hägune laik, nägemine on moonutatud ning lugemisel on kujutise jooned kõverad. Haiguse arenedes tekib tume laik nägemise keskpunktis, külgmine nägemine jääb normaalseks. Valu ümaraugu puhul ei esine. 20% patsientidel esineb haigus mõlemas silmas.

Diagnoosimine

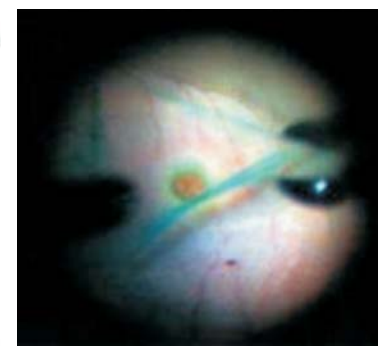
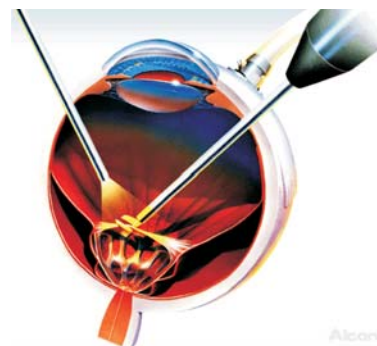
Silmaarst diagnoosib ümaraugu spetsiaalse instrumendiga silma sisse vaatamisel ja optilise tomograafia silmapõhja pildistamisel.

Kollatähni ümarauk

Ravi

Vitrektomia ehk klaaskeha lõikus on ainus ravi, mis võib sulgeda maakuli ümaraugu ja taastada lugemisnägemise. Ravimid ja laserravi kahjuks ei aita. Kui maakuli ümarauk on esinenud pikka aega (üle aasta), ei pruugi operatsioon nägemist parandada ja igapäevatoimingutes tuleb appi võtta abivahendid (luubid, suurendusekraanid jne). Operatsioon on soovitatav teha 1-2 kuu jooksul diagnoosimisest.

Vitrektomia

Opereeritaval ei tohi esineda põletikke (nt nohu, hambajuure põletik). Enne operatsioonile tulekut on soovitatav hommikul kodus einestada. Iga päev kasutatavad hommikused ravimid tuleb sisse võtta ja ülejäänud kaasa võtta. Haiglaravil tuleb viibida 1–3 päeva.

Operatsioon tehakse kohaliku tuimestusega, tuimesti süstitakse silmamuna kõrvale. Operatsiooni käigus minnakse väga peenikeste instrumentidega silma sisse ning eemaldatakse silma klaaskeha ja maakuli pealt kõige sisemine võrkkesta kiht. Seejärel täidetakse silmamuna spetsiaalse gaasiga, mis imendudes kaob 7–10 päeva jooksul, selle asemele tekib silma oma vedelik. Kuni gaas pole imendunud, on lennureisid vastunäidustatud.

Operatsioon ei ole tingimata vajalik, kui teise silma nägemine on hea või kui operatsioon põhjustaks väga suure stressiseisundi.

Pärast operatsiooni

Operatsiooni järel on väga tähtis hoida nägu 1–3 päeva allapoole vastavalt arsti korraldusele. Sellest oleneb paranemine.

Nägemise taastumine on pikaajaline, lõpptulemus võib selguda 2–4 kuu pärast.

Võimalikud tüsistused

Põletik, verevalum, võrkkesta rebend ja irdumine, silmarõhu tõus, vaatevälja defektid, katarakt ehk hallkae.